

MATURITNÁ SKÚŠKA ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATÚRY

Názov školy: Stredná odborná škola technológií a remesiel, Ivanská cesta 21, Bratislava

Školský rok: 2023/2024

Ústna maturitná skúška – s l o v e n s k ý j a z y k a l i t e r a t ú r a

Študijný odbor: 2697 K mechanik elektrotechnik chladiacich a klimatizačných zariadení

2682 K mechanik počítačových sietí

3693 K technik energetických zariadení budov

2414 L 01 strojárstvo - výroba, montáž a opravy prístrojov, strojov a zariadení

6403 L podnikanie v remeslách a službách

Názov témy:

1. Rečnícky štýl - znaky, žánre a zásady rečníckeho prejavu
Literárne druhy a žánre od staroveku po klasicizmus - témy, postavy literárnych období
2. Publicistický štýl - znaky, žánre, funkcie publicistiky
Staroveká antická a orientálna literatúra - znaky, predstavitelia, literárne druhy a žánre obdobia (Epos o Gilgamešovi, Homér, Sofokles ...)
3. Slovanské jazyky - členenie, porovnanie češtiny a slovenčiny, formy národného jazyka
Stredoveká staroslovienska literatúra, pôvodné literárne pamiatky Veľkej Moravy (Proglas, Život sv. Konštantína a Život sv. Metoda)
4. Morfológia - slovné druhy, gramatické kategórie, morfológický rozbor
Literatúra humanizmu a renesancie - znaky a predstavitelia (G. Boccaccio, Alighieri, F. Petrarca, M. Cervantes, W. Shakespeare)
5. Historické etapy vývinu písma, druhy písma
Dráma ako literárny druh - vznik a vývin, jej vonkajšie členenie a vnútorná kompozícia (Sofokles, W. Shakespeare)

6. Frazologizmy - druhy, funkcie, spôsob vzniku
Slovenská a svetová baroková literatúra – hlavné znaky, predstavitelia
(J. A. Komenský, H. Gavlovič, H. CH. von Grimellhausen)
7. Rozdiely v hláskosloví a tvarosloví medzi slovenčinou a češtinou
Literatúra slovenského osvietenského a vrcholného klasicizmu (J. Hollý, J. Chalupka,
J. I. Bajza, J. Fándly)
8. Obohacovanie slovnej zásoby a jej rozvrstvenie
Téma lásky k žene v slovenskom a svetovom preromantizme (J. W. Goethe,
J. Kollár)
9. Charakteristika - funkcie a druhy
Svetová romantická literatúra - znaky a predstavitelia, romantický hrdina
(G. G. Byron, V. Hugo, K. H. Mácha, A. S. Puškin, E. A. Poe)
10. Vznik a vývin spisovnej slovenčiny, kritériá spisovného jazyka
Slovenský romantizmus - Ľudovít Štúr, politické a kultúrne požiadavky štúrovskej
generácie (Ľ. Štúr, J. Kráľ, J. Matuška, A. Sládkovič, J. Botto, S. Chalupka)
11. Spôsob tvorenia slov v slovenskom jazyku
Slovenská romantická literatúra v historickom kontexte, jej žánrová rôznorodosť
(J. Botto, J. Kráľ, J. Matuška, A. Sládkovič, S. Chalupka, J. Kalinčiak)
12. Morfológia, neohybné slovné druhy - rozdelenie, znaky
Slovenská postromantická literatúra 19. storočia a nové premeny realizmu na
prelome 19. a 20. storočia (G. K. Z. Laskomerský, J. Palárik, J. Jesenský)
13. Administratívny štýl – znaky, životopis a jeho druhy
Spoločnosť a charaktery postáv v dielach svetového realizmu, balzacovský román
(H. de Balzac, L. N. Tolstoj, F. M. Dostojevskij)
14. Báseň, strofa, verš, rým, básnické trópy a figúry
Slovenský realizmus v lyrickej a epickej tvorbe P. O. Hviezdoslava - témy, konflikty,
postavy (P.O. Hviezdoslav - Krvavé sonety, Hájnikova žena, Ežo a Gábor Vlkolinský,
lyrické cykly)
15. Opisný slohový postup - funkcie a druhy opisu
Sociálne problémy v psychologických poviedkach slovenského realizmu - postavy
z dedinského prostredia, témy a konflikty (J. G. Tajovský, B.S. Timrava, M. Kukučín)

16. Syntax, typy viet a súvetí, podradňovacie súvetia a ich charakteristika
Slovenská a svetová dramatická tvorba 2. polovice 19. storočia (H. Ibsen, A. P. Čechov, J. Palárik, J. G. Tajovský)
17. Fonetika a fonológia, prozodické vlastnosti reči, ortoepia
Tragické osudy postáv v dielach slovenského naturizmu, realizmu a stratenej generácie (L. Nádaši-Jégé, E. Hemingway, R. Rolland, E. M. Remarque, M. Urban)
18. Štylistické využitie zvukovej stránky jazyka
Myšlienkové a umelecké smery autorov svetovej a slovenskej literárnej moderny – impresionizmus, symbolizmus (CH. Baudelaire, P. Verlaine, A. Rimbaud, I. Krasko, J. Jesenský)
19. Syntax, typy viet a súvetí, priradňovacie súvetia a ich charakteristika
Slovenská poézia medzivojnového obdobia - vitalizmus, neosymbolizmus, poetizmus, nadrealizmus, katolícka moderna a ľavicová poézia (E. B. Lukáč, J. Smrek, L. Novomeský, R. Dilong, R. Fabry)
20. Pravopisné princípy v slovenčine, jazykové a pravopisné normy
Svetová a slovenská avantgarda - futurizmus, kubizmus, kubofuturizmus, expresionizmus, dadaizmus (G. Appolinaire, CH. Morgenstern, V. Nezval, P. Hlbina)
21. Syntax, vetné členy, vetné sklady (syntagmy)
Ženy autorky a ženy hrdinky vo svetovej a slovenskej literatúre (M. Figuli, H. Ibsen, Sofokles, V. Hugo ...)
22. Výkladový slohový postup - znaky úvahy a výkladu
Slovenský naturizmus - vznik, znaky a hrdinovia (D. Chrobák, M. Figuli, Fr. Švantner, Ľ. Ondrejov)
23. Rozprávanie ako slohový útvar – jeho kompozícia a využitie
Medzivojnová dráma na Slovensku a v Čechách – spracovanie mravných a spoločenských konfliktov (J. Barč - Ivan, I. Stodola a K. Čapek)
24. Základné osobitosti drámy ako literárneho druhu, jej vznik a vývin
Slovenská literatúra po 2. svetovej vojne (P. Jilemnický, V. Mináč, P. Karvaš, M. Válek, A. Bednár, L. Mňačko)
25. Klasifikácia viet podľa obsahu, členitosti a zloženia
Hlavné prúdy európskej a svetovej povojnovej prózy po 2. svetovej vojne (A. Moravia, J. P. Sartre, A. R. Grillet, A. Ginsberg, D. Salinger, A. Solženicyn)

26. Viacvýznamovosť slov - homonymá, synonymá, opozitá

Svetová dráma po 2. svetovej vojne - absurdná dráma, epické divadlo, americká psychologická dráma (S. Beckett, E. Ionescu, F. Dürrenmatt, A. Miller, T. Williams)

27. Informačný slohový postup - znaky, informácia a komunikácia, spracovanie informácií

Svetová a slovenská literatúra po 2. svetovej vojne - magický realizmus a fantastická literatúra (G. Marquez, P. Jaroš, G. Orwell, W. Golding)

28. Lexikológia, lexika, lexikografia – slovníky a príručky

Svetová literatúra po 2. svetovej vojne - postmoderna a detektívka, znaky a predstavitelia (U. Eco, A. Christie, A. E. Poe)

29. Administratívny štýl – znaky a rozdelenie, typy životopisov

Svetová a slovenská literatúra 20. storočia - životné udalosti vybraných autorov a ich dosah na literárnu tvorbu (E. Hemingway, M. Lasica, J. Satinský, M. Kukučín, P. Verlaine)

30. Slohové postupy a útvary, jazykovedné disciplíny a jazyková kultúra

Román ako literárny žáner - vývin románu v slovenskej literatúre, najvýznamnejší autori (J. I. Bajza, M. Kukučín, M. Urban, Fr. Hečko ...)

Pri vypracovaní využite:

Ukážky

Krátky slovník slovenského jazyka

Pravidlá slovenského pravopisu

Frazeologický slovník

Synonymický slovník

Pri vypracovaní maturitnej témy uplatnite vedomosti z predmetov:

slovenský jazyk a literatúra